

چارچوب مفهومی بین‌المللی گزارشگری مالی

IFRS

تالیف و ترجمه

دکتر مسن هندی

محمد گراوند

بخش اول: سیر تکاملی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

بخش دوم: چارچوب مفهومی برای گزارشگری مالی

بخش سوم: پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار

انتشارات آوا قلم

مؤسسه کتاب مهربان نشر

فیفا

سرشناسه: همتی، حسن، ۱۳۲۱-، گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور: چارچوب مفهومی بین‌المللی گزارشگری مالی IFRS / تالیف و ترجمه حسن همتی، محمد گراوند.
مشخصات نشر: تهران: آوا قلم: مؤسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص: تصویر، جدول، نمودار.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۶۵۸-۷-۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیفا

موضوع: حسابداری - استانداردها

موضوع: Accounting - Standards

موضوع: گزارش‌های حسابرسی - استانداردها

موضوع: Financial statements - Standards

موضوع: صورت‌های مالی - استانداردها

موضوع: Auditors reports - Standards

شناسه افزوده: گراوند، محمد، ۱۳۵۱-، گردآورنده، مترجم

رده‌بندی کنگره: HF ۵۶۲۶

رده‌بندی دیویی: ۰۲۱۸/۶۵۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۹۲۵۹۲

شناسنامه

عنوان: چارچوب مفهومی بین‌المللی گزارشگری مالی IFRS
تالیف و ترجمه: دکتر حسن همتی، محمد گراوند
ناشر: آوا قلم
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۶۵۸-۷-۲
نوبت چاپ: دوم (اول ناشر) پاییز ۱۳۹۸
تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۳۷۰,۰۰۰ ریال

دفتر انتشارات: تهران، شهرک غرب، خیابان پیروزان جنوبی، خیابان پنجم پلاک ۶

تلفن: ۶۶۹۷۳۱۷۵-۶

کدپستی: ۱۳۱۴۹۶۵۳۵۱

ایمیل و وب سایت: Info@mehrabanshop.com-MehrabanPub.com

تلفن فروشگاه نشر بازرگانی: ۶۶۹۵۳۴۷۵

فروشگاه اینترنتی: Mehrabanshop.ir

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به مؤلف می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی‌برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه‌ی کتبی از مؤلف نشر ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.
مؤسسه کتاب مهربان نشر

پیشگفتار

امروزه مرزهای جغرافیایی دیگر، مانع از تجارت آزاد توسط کشورها نمی‌باشد، معمولاً اکثر شرکت‌های بزرگ در سطح جهان بخش عمده‌ای از فعالیت‌های تجاری خود را در خارج از مرزهای جغرافیایی کشور خود انجام می‌دهند، گسترش سرمایه فراسوی مرزهای جغرافیایی، نیاز سرمایه‌گذاران به اطلاعات با کیفیت مطلوب، قابل درک و فهم می‌باشد، لزوم تهیه و ارائه اطلاعات مالی مربوط و قابل اعتماد توسط واحدهای انتفاعی و سرمایه‌گذاران خارجی استفاده از استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی یکسان می‌باشد.

تلاش روزافزون برای هماهنگ‌سازی و همگرایی استانداردهای حسابداری در سطح بین‌المللی و تهیه صورت‌های مالی شرکت‌های سهامی در قالب یک استاندارد جهانی نیاز به پذیرش و معرفی روش‌های یکنواخت، اصول و استفاده از رویه‌های یکسان، خواهد بود، روش‌های تهیه و ارائه صورت‌های مالی از نهادهای اقتصادی یکنواخت جهت تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران الزامی است.

در این راستا نیاز فعالان راه‌های سرمایه در خارج از مرزهای جغرافیایی، اندیشه هماهنگ‌سازی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی بر آن داشت که تا در پی دستیابی به یک زبان گزارشگری مالی بین‌المللی برآیند. از این رو ایجاد تشکیل کمیته ستاد استانداردهای حسابداری بین‌المللی در انگلستان در سال ۱۹۷۳ مولد همین تفکر بود که این کمیته براساس رافه سیان اعضای انجمن‌های حرفه‌ای حسابداری کشورهای (ده کشور) استرالیا، کانادا، فرانسه، آلمان، ژاپن، مکزیک، هند، ایرلند، انگلستان و آمریکا در سال ۱۹۷۳ تشکیل گردید. این کمیته وظیفه تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری را بر عهده گرفت و تا سال ۱۹۸۳ انجمن‌ها و مراجع حرفه‌ای حسابداری بیش از ۵۰ کشور جهان به عضویت آن درآمدند. با تشکیل فدراسیون بین‌المللی حسابداران در سال ۱۹۹۷ و پیوستن انجمن‌های حرفه‌ای حسابداری کشورهای دیگر جهان به این کمیته جریان مزبور شتاب گرفت.

از سال ۱۹۷۳ تا سال ۲۰۰۱ استانداردهای بین‌المللی حسابداری با عنوان IAS توسط کمیته استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) تدوین و منتشر می‌شدند و از سال ۲۰۰۱ به بعد با تغییر ساختار کمیته در راستای تقویت استقلال نام آن کمیته به هیات استانداردهای بین‌المللی حسابداری تغییر کرد و استانداردهای حسابداری که توسط این هیات تدوین می‌شود، به عنوان IFRS نامیده می‌شود. این هیات از بدو تاسیس، بازنگری استانداردهای حسابداری را در دستور کار قرار داده و تاکنون ۱۶ استاندارد تحت عنوان IFRS را تدوین کرده که برخی از آنها منجر به حذف تعدادی از IAS شده است. استانداردهای سری IAS تا زمانی که در IFRS تصریح نشده باشد معتبر و لازم‌الاجراست، چنانچه اختلافی بین استانداردهای حسابداری بین‌المللی با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) وجود داشته باشد، حق تقدم با IFRS است.

در حال حاضر حدود ۱۲۰ کشور، به‌طور اختیاری یا اجباری از IFRS جهت دستیابی به اهداف اقتصادی خود استفاده می‌کنند.

استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی (IFRS) به مجموعه‌ای از استانداردهای حسابداری گفته می‌شود که توسط کمیته استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IASB) تدوین شده‌اند، هدف این استانداردها، تهیه صورت‌های مالی، شرکت‌های سهامی در قالب یک استاندارد جهانی است.

در ایران، با پیگیری سازمان حسابرسی از سال ۱۳۸۹ به پذیرش و بکارگیری استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) در تهیه صورت‌های مالی و با تشکیل جلساتی مستمر در مراکز قانونی در این ارتباط، سرانجام در تاریخ ۱۳۹۲/۱۰/۲۱ بکارگیری IFRS به تصویب سازمان حسابرسی و هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار رسید که کلیه شرکت‌ها و نهادهای مالی ثبت شده نزد سازمان بورس و اوراق بهادار و شرکت‌های فرعی و وابسته آنها و نیز موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار ابلاغ گردید، که کلیه شرکت‌ها و نهادهای مالی ثبت شده مذکور در بورس که از تاریخ اول سال مالی ۱۳۹۲ و بعد از آن شروع می‌شود، مجاز به تهیه صورت‌های مالی «تلفیقی» یا «مجموعه» مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS) می‌باشند. در این خصوص سال ۱۳۹۵ تمامی شرکت‌ها و نهادهای مالی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران براساس شرایطی خاص ملزم به تهیه صورت‌های مالی مبتنی بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی شده‌اند.

در این راستا در ایران به دلیل پذیرش و اجرای استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی جهت پیاده‌سازی کامل IFRS و تهیه و ارائه اطلاعات مالی با کیفیت مطلوب به منظور فراهم آوردن رهنمودی عام و فراگیر نیازمند به چارچوب نظری دارد، نه بتوان براساس این چارچوب نظری راهنمای آموزشی تدوین، در مراکز آموزشی و حرفه‌ای مورد استفاده قرار گیرد. چارچوب مفهومی بین‌المللی گزارشگری مالی از کتاب اصول پذیرفته شده حسابداری بین‌المللی (GAP, 2016) انتشارات Willey ترجمه شده تا با بکارگیری اطلاعات، این منبع گامی موثر در جهت ارتقای سطح دانش حسابداری و مراکز علمی آموزشی و حرفه‌ای کشور برداشته شود.

کتاب حاضر که به موضوع «چارچوب مفهومی گزارشگری مالی (IFRS) اختصاص دارد، مطالب آن حاوی سه سرفصل است که به شرح زیر تنظیم شده است:

۱. فصل اول: «سیر تکاملی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی» به تفصیل از زمان تشکیل کمیته استانداردهای حسابداری بین‌المللی سال ۱۹۷۳ در انگلستان، است که براساس توافق میان اعضای حرفه حسابداری ده کشور (آلمان، استرالیا، کانادا، فرانسه، ژاپن، مکزیک، هلند انگلستان، ایرلند و آمریکا)، این نهاد آغاز بکار کرد.

۲. فصل دوم: بیان تشریحی درباره چارچوب مفهومی برای گزارشگری مالی، به تفصیل، و

۳. فصل سوم: بیان تشریحی درباره مروری بر استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی برای نخستین بار، که پذیرش شده، مورد بررسی قرار گرفته است.

مخاطبان اصلی کتاب، استادان، پژوهشگران، دانشجویان، مراکز حرفه‌ای و کلیه گروه‌های ذینفع و ذی‌علاقه به واحدهای انتفاعی است که مایلند در این سطح اطلاعات لازم را کسب نمایند، تهیه شده است.

در خاتمه از کلیه عزیزانی که در تهیه و چاپ این کتاب یاری نمودند، از جمله مدیریت محترم مؤسسه کتاب مهربان نشر صمیمانه تشکر می‌نمایم.

جهت برقراری ارتباط موثر و انتقال نظرات مفید می‌توانید از طریق پست الکترونیک به آدرس hemmati_h433@yahoo.com یا از طریق وبسایت مؤسسه کتاب مهربان نشر به نشانی www.mehrabanshop.ir با اینجانب تماس حاصل فرمایید.

حسن همتی و محمد گراوند

تهران - بهار ۱۳۹۸

فهرست مطالب

فصل اول. سیر تکاملی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی

۲	کلیات.....
۳	ضرورت تدوین استانداردهای بین‌المللی حسابداری.....
۶	مزایای گزارشگری مالی مطلوب و شفاف برای بازار سرمایه.....
۷	مدل‌های مختلف حسابداری و عوامل محیطی موثر بر آن.....
۸	سیر تکاملی استانداردهای بین‌المللی حسابداری.....
۱۷	سلسله مراتب استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....
۱۸	همگرایی حسابداری در سطح بین‌المللی.....
۱۹	دلایل هماهنگ‌سازی استانداردهای حسابداری.....
۲۳	اهداف استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....
۲۴	مزایای پذیرش استانداردهای بین‌المللی.....
۲۶	رویکردهای پذیرش استانداردهای بین‌المللی.....
۲۷	مقایسه استانداردهای ملی ایران با استانداردهای بین‌المللی.....
۲۷	تفاوت‌های استانداردهای ملی و استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....
	مقایسه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، اصول پذیرفته شده حسابداری
۲۹	ایالات متحده و استانداردهای حسابداری ایران.....
۴۶	چگونگی حرکت به سوی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی.....
۴۷	پرسش.....
۴۷	سوالات چهارگزینه‌ای.....
۵۱	پاسخ سوالات چهارگزینه‌ای.....
۵۲	فهرست منابع و مآخذ.....

فصل دوم. چارچوب مفهومی برای گزارشگری مالی

۵۴	کلیات.....
۵۴	مبانی نظری چارچوب مفهومی حسابداری و گزارشگری مالی.....
۵۶	نیاز به یک چارچوب مفهومی.....
۵۷	توسعه چارچوب مفهومی.....
۵۷	بررسی اجمالی مبانی نظری چارچوب مفهومی.....
۵۸	سطح اول: اهداف اساسی.....
۵۹	سطح دوم: مفاهیم اساسی.....
۵۹	ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری.....
۶۰	ویژگی کیفی بنیادی.....
۶۴	ویژگی کیفی بهبوددهنده.....
۶۷	محدودیت بین منفعت و هزینه در گزارشگری مالی.....

۶۷	عناصر صورت‌های مالی
۶۹	سطح سوم: مفاهیم شناخت، اندازه‌گیری و افشا
۷۰	مفروضات بنیادی
۷۱	فرض واحد اقتصادی
۷۱	فرض تداوم فعالیت
۷۳	فرض اندازه‌گیری برحسب واحد پول
۷۳	فرض دوره مالی
۷۴	حسابداری بر مبنای فرض تعهدی
۷۵	اصول اساسی حسابداری
۷۶	اصل واحد اندازه‌گیری
۷۸	ارزش منصفانه
۹۱	فرایند کسب درآمد
۹۵	اصل شناخت هزینه
۹۶	اصل افشای کامل
۹۸	محدودیت‌ها
۱۰۱	اندازه‌گیری سود و مفاهیم حفظ نگهداری سرمایه
۱۰۴	خلاصه‌ای از ساختار چارچوب مفهوم
۱۰۶	پرسش
۱۰۶	سوالات چهار گزینه‌ای
۱۱۶	پاسخ سوالات چهار گزینه‌ای
۱۱۸	فهرست منابع و مآخذ

فصل سوم. پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارش‌دهی مالی برای نخستین بار

۱۲۰	کلیات
۱۲۰	تعریف اصطلاحات
۱۲۲	واحد تجاری پذیرنده
۱۲۴	تاریخ گذار به استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی
۱۲۷	شناخت و اندازه‌گیری
۱۲۹	موارد استثناء در تسری به گذشته
۱۳۳	معافیت‌های اختیاری در تسری به گذشته
۱۳۶	ارائه و افشا
۱۳۷	پرسش
۱۳۷	سوالات چهار گزینه‌ای
۱۴۰	پاسخ سوالات چهار گزینه‌ای
۱۴۱	برابره‌های انگلیسی به فارسی
۱۴۵	فهرست منابع و مآخذ